

Синдикално

ЛИСТ СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Број 184 • фебруар 2018 • Година XVIII • Бесплатан примерак • www.sind-obr.org.rs

ISSN 1451-7574

- **Споразумом продужено важење ПКУ за основне и средње школе и домове ученика**

Ието, таман помислимо да смо постигли нешто, инфлација приметно траг било којег осећаја позитивног исхода преговора.

Успели смо да добијемо не мање од 10% повећања плата у образовању, али од примене до реализације значи да смо то већ унапред потрошили. Остајемо и даље испод републичког просека. Остајемо тамо где нас је држава закопала вишедеценијском политиком приоритета на скали делатности од јавног друштвеног значаја. Закон о запосленима у јавним службама, који ступа од 1. јануара 2019. године, поставља нас у позицију рангирања на скали делатности од 1 - 4. Ту смо са запосленима из културе, социјалне заштите, и здравства. Што кажу: "Ево вам коска, па се гложите". Сви остали су у концернима мултикомпанија профитабилних за ово друштво, а образовање је кажу подигнуто на виши, ваљда метафизички ниво, са европским стандардима и компетенцијама, умрежено у дигиталној сфери размене знања и вештина.

Држава се труди само да одржи огроман систем од 150.000 запослених, тек толико да се не угрози визионарство и интеграција у европске оквире живота.

Више од 22.000 људи у образовању ради по основу привремене

И тако,...

них и повремених послова, јер Уредбом о забрани запошљавања не могу да стекну статус "на неодређено", не могу да дигну кредите, не могу да формирају породице и неизвесна им је будућност ако не знају шта ће бити кад неки технолошки вишак буде пребачен на њихово место.

Тражили смо да се укине Заврана запошљавања. Тражили смо да се цена рада за ученички и студентски стандард изједначи са ценом рада у основним и средњим школама. Тражили смо да сви у предшколству имају почетну основицу од 2.610 динара, као у основним и средњим школама и да се повећање од 10% примени на све исто.

Тражили смо да се ПКУ за високо образовање после три године усклађивања, међуминистарске корешподенције и треће сме не помоћника за високо образовање - коначно потпише.

Тражили смо да се ПКУ за основне и средње школе и домове ученика усклади са постојећим законима и да запосленима омогући бенефите који се увелико примењују у земљама Региона, а сад се боримо да бар продужимо постојећи.

Тражили смо корекцију коефицијента за све у систему образовања пре примене Закона о платама, не би ли извукли административне раднике, куваре и све оне са трећим и четвртим степе-

ном који су утопљени у минималну зараду. Многим је плата по обрачуну испод оне минималне, коју држава гарантује за све запослене, а потом им додаје износ који недостаје до минималца.

Различите цене рада, неуједначени коефицијенти, чак и различито плаћени људи за исти посао (кувар у нишком Студенском дому има за трећину мању плату од куvara у Београду!).

Кажу да ће се Законом о платама и платним разредима овај хаос довести у ред. Шта ће бити параметри илити златна средина? У којој групи ће се наћи седми степен стручне спреме у образовању и, на пример, здравству? Којим ће се јасно дефинисаним критеријумима одређивати могућност преласка из једног нивоа у други? Како ће напредовати наставници у школама у центру града са информатичким кабинетима и е-дневницима у односу на наставнике из малих сеоских школа, где се још учи помоћу старих табли и креда?

У Словенији се платне групе и разреди примењују већ десет година. На улици Љубљане је 14. фебруара изашло 20.000 просветних радника незадовољних системом платних разреда и ниским платама наставника. Пружили смо им подршку.

Припремамо се и ми!

ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ

**Свим колегиницама
честитамо
Дан жена - 8. март!**

Последња вест

Продужен ПКУ

У Министарству просвете и технолошког развоја 5. марта 2018. је потписан Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика до 5. марта 2019. године. Споразум је у име Синдиката образовања Србије потписала председница мр Валентина Илић.

Процедура за промену матичног броја

Пре више од 10 година Републички завод за статистику је одлучио да за синдикалне организације додели један исти матични број 17447475 не узимајући у обзир какве проблеме то може произвести код банака и код пореске управе. Тај процес је трајао неко време, а онда је прекинут.

Наравно, након неколико година банке су почеле да од синдикалних организација, које имају тај матични број, траже промену зато што је таква ситуација неодржива, јер свако правно лице мора имати посебан матични број.

Обавештење о разврставању, односно матични број, један је од докумената које свака синдикална организација мора да има приликом отварања текућег рачуна кода банака. Ово обавештење издаје Републички Завод за статистику, који има своја одељења на целој територији Републике Србије. Дакле, по добијању решења о регистрацији синдикалне организације из Министарства за рад и израде печата, први следећи документ који је потребан председнику синдикалне организације је Обавештење о разврставању са матичним бројем.

Код већ регистрованих синдикалних организација, а које имају матични број 17447475, потребно је извршити промену, јер банке то траже. Промена у суштини није компликована, али по правилу за промену је потребна потврда из Министарства за рад, не старија од три месеца. Захтев за издавање те потврде подноси наш синдикат и за то је потребно да се у СОС достави копија важећег решења Министарства рада, путем факса, мејла или поштом, како би у захтеву навели број решења којим је синдикална организација регистрована (110-00-????/???) , као и број под којим је уписана у Регистар синдикалних организација.

По приспећу поменуте потврде, одмах је препорученим писмом шаљемо председнику синдикалне организације, а затим председник треба да попуни образац за промену матичног броја, који је могуће учитати са сајта Републичког завода за статистику www.stat.gov.rs и послати га одељењу статистике

на тој територији. Списак одељења РЗ за статистику су на овом линку

<http://www.stat.gov.rs/WebSite/Public/PageView.aspx?pKey=266> .

Када добију нови матични број председници треба да га

Посебно је важно нагласити да Потврда из Министарства рада важи три месеца и у том року је потребно завршити процедуру промене матичног броја. Нажалост, Министарство рада је затрпано разним захтевима у вези

Образац Р-Р-С

ПРИЈАВА
ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ ЈЕДИНИЦЕ РАЗВРСТАВАЊА, ПО ДЕЛАТНОСТИ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

1. МАТИЧНИ БРОЈ _____

2. ПИБ _____

3. НАЗИВ СИНДИКАТА
а) Пуно име _____
б) Скраћено име _____

4. МАТИЧНИ БРОЈ ПРАВНОГ ЛИЦА У ОКВИРУ КОГА СЕ ОСИМА СИНДИКАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА
За информације и помоћ ићи на линк: <http://zavodstat.gov.rs/WebSite/Public/PageView.aspx?pKey=221>

5. ГРАД/ОПШТИНА _____

6. НАСЕЉЕ _____

7. УЛИЦА _____

8. КУЛНИ БРОЈ СА ВОДАТОМ _____

9. ТЕЛЕФОН _____ 10. МОБ. ТЕЛ. _____

11. ВЕБ АДРЕСА _____ 12. Е-ПОШТА _____

13. ДЕЛАТНОСТ СИНДИКАТА _____

14. РЕГИСТАРСКИ ОРГАН _____

15. РЕДНИ БРОЈ УЛИЦА _____ 16. ДАТУМ РЕГИСТРАЦИЈЕ _____

17. ВРСТА ПРОМЕНЕ – унесите одговарајућу цифру
 01 – наставак на други начин 20 – преставља на други начин 02 – промена података 03 – промена одговорног лица 30 – техничка корекција

8. ПОДАЦИ О ЛИЦУ ОБАВЕШТЕНОМ ЗА ЗАСТУПАЊЕ

ИМЕ _____ ПРЕЗИМЕ _____

ЈМБГ лица обавештеног за заступање _____

ФУНКЦИЈА лица обавештеног за заступање _____

ГРАД/ОПШТИНА _____

НАСЕЉЕ _____

УЛИЦА _____

КУЛНИ БРОЈ СА ВОДАТОМ _____

Лице обавештено за заступање
(М.П.) _____ Датум _____ 20 _____ године

ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ПРИЈАВУ
1. Фотографија лица обавештеног министарства, не старија од три месеца

www.stat.gov.rs

доставе и пореској управи (како би променили матични број у решењу о ПИБ-у) и банци у којој имају отворен текући рачун.

Што се тиче времена потребног за ову процедуру, за добијање потврде из Министарства рада потребно је десетак дана, док се нови матични број добија за дан или два од момента предаје формулара за промену одељењу за статистику. Ако се томе дода још пар дана за доставу, потребно је око 15 дана.

са регистрацијама синдикалних организација, па није у могућности да брже издаје потврде.

Чињеница је да људи не воле да се баве администрацијом, али у овом послу је то неминовно. За сву врсту помоћи, свакако, можете се обратити или органима Синдиката на територији или нама у Централи, а посебно техничком секретару Републичког одбора.

МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ

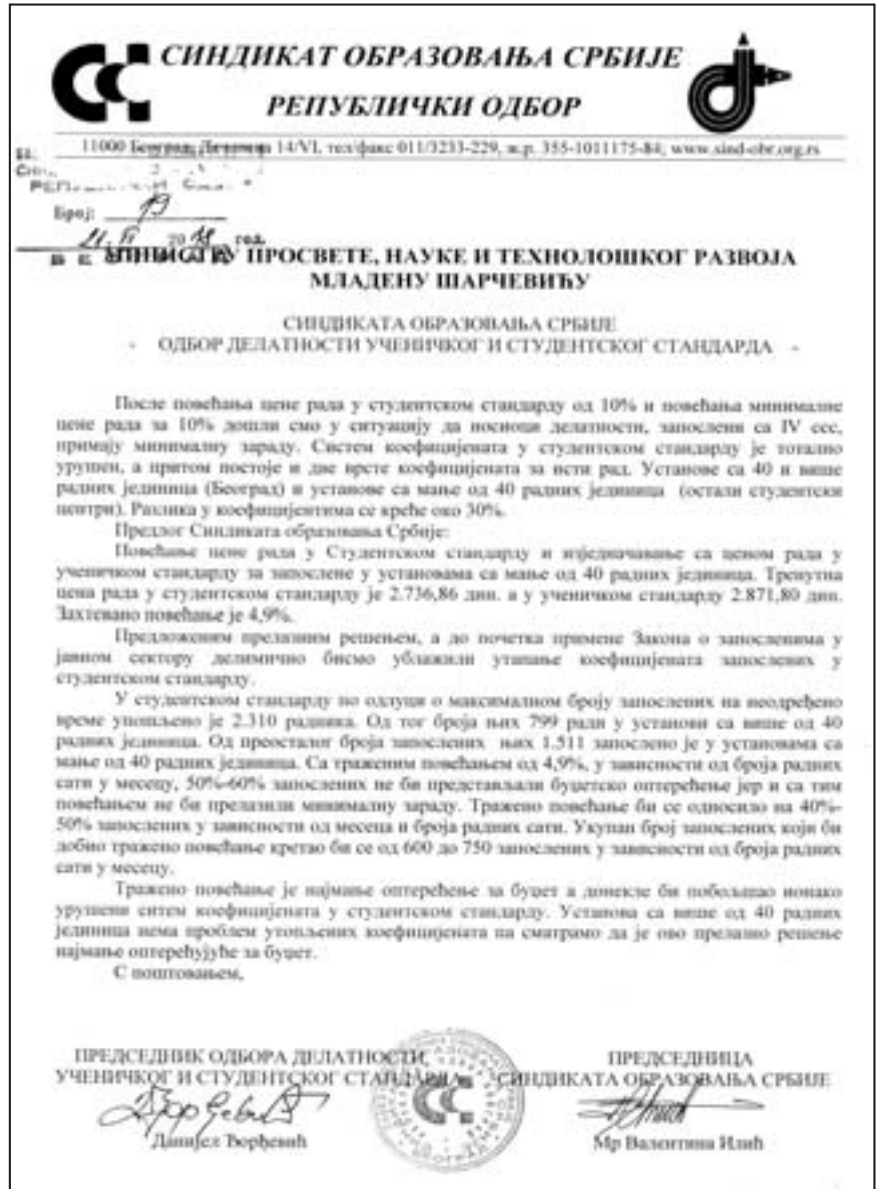
АКТУЕЛНО

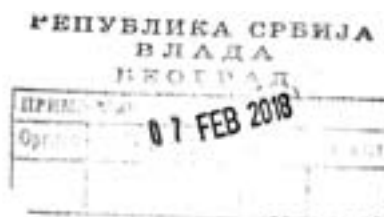
Потписани Споразум само део посла

Споразум о продужењу важења ПКУ за основне и средње школе и домове ученика је потписан на годину дана и то је учињено 2. марта. Нисмо баш срећни због тога, али то је највише што се у овом тренутку могло испреговарати, како не би у надоласећем вакууму изгубили досадашње вредности и позиције освојене великим напорима и разним облицима синдикалне борбе. Држави је то највећа посланица, да штрбне и закине где год може. А посао још није завршен. Боримо се још за високо образовање, ученички и студентски стандард.

Јасно је да многима потпис на оваким документима значи само потпис, без удубљивања у то колико приче, стреса, надмудривања, натезања, времена и мучних преговора стоји иза тога. Синдикат због тога постоји. И камо лепе среће да у то ниједан запослени не мора да се удубљује све док није потребно показати мишиће. На колико се фронтова борба води за сваког запосленог у образовању и колико је та борба слојевита може се видети из ових неколико докумената насталих у протеклих месеца дана.

Р. С. П.

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

и/р премијерка Ана Брнабић

**ПРЕДМЕТ: Споразум о продужењу важење Посебног колективног уговора
за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика**

Овим путем обраћамо Вам се у име репрезентативних синдиката просвете а у вези са продужењем Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика (у даљем тексту ПКУ).

Наиме, на састанку одржаном 05.02.2018.године у Министарству просвете науке и технолошког развоја, сви репрезентативни синдикати су се сложили да се важећем ПКУ продужи рок важења на три године, имајући у виду да истом истиче рок важења дана 05.03.2018.године. Наведени предлог је подржан како нам је саопштено на састанку и од Министарства просвете, науке и технолошког развоја као и од Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Министарства финансија. Са предлогом се једино нису сложили представници Министарства државне управе и локалне самоуправе позивајући се на примену Закона о запосленима у јавним службама почев од 01.01.2019.године, као и да су остале јавне службе као што су култура, здравство и социјална заштита продужили своје колективне уговоре на рок важења од годину дана, или до 31.12.2018.

Сматрамо да су неосновани разлози Министарства државне управе и локалне самоуправе да се рок важења ПКУ не продужи на три године, имајући у виду да је одредбом члана 63. важећег колективног уговора прописано да уговорне стране могу да врше измене и допуне овог уговора и у случају измена, односно допуна прописа и ако су одредбе уговора у супротности са одредбама тих прописа. Просто је јасна правна ситуација да уколико се испостави да од почетка примене наведеног Закона буде постојао било који став у ПКУ који би био у супротности са законом, он се неће примењивати а посебно истичемо да представници МДУЛСа нису могли навести ниједан став који је сада у супротности са наступајућим законом.

На основу напред наведеног, очекујемо од Вас да подржите усаглашен предлог репрезентативних синдиката и три министарства, да се рок важења ПКУ продужи на три године, тј. до 05.03.2021.године, као и да наш заједнички предлог заступате пред надлежним телима Владе Републике Србије и самој Влади.

Такође Вас обавештавамо да ћемо у договору са представницима нашег министарства наставити са припремом новог текста ПКУ преко радне групе већ од марта ове године са полазном основом предлога на којем смо прекинули рад на његовој припреми.

Синдикат образовања Србије

Унија Синдиката просветних радника Србије

ГСПРС Независност

Синдикат радника у просвети Србије

Јасна Јамбова

АКТУЕЛНО

Градски одбор Самосталног синдиката образовања Ниша

Извештаји о раду СОС у 2017.

Аktivности Градског одбора Самосталног синдиката образовања града Ниша у протеклом периоду оствариване су кроз преговоре са градским властима у циљу поштовања ПКУ, затим, едукацију чланства организацијом семинара, сарадњу са Синдикатом запослених у образовању и науци Санкт Петербурга и лењинградске области, пружањем правне помоћи чланству у циљу заштите положаја запослених у образовању, као и омогућавањем ефикаснијег остваривања права из радног односа запослених.

Са градоначелником и начелником Секретаријата за образовање, крајем фебруара 2017. договорено је да се због великих трошкова избегну судске тужбе, да ће Град изнаћи средства да се запосленима у образовању, који испуњавају услов за исплату, јубиларне награде исплате, као и за исплату накнаде за превоз запосленима.

Крајем марта ГО је уз помоћ ССС Ниша организовао семинар за запослене у образовању "Час по мери детета", у циљу стручног усавршавања нашег чланства, који је акредитован и налази се у Каталогу сталног стручног усавршавања за 2016/2017. годину. Семинар је настао на основу наставне праксе ауторки (Веселинке Станковић и Валентине Вељковић Николић) и базиран је на личном иску-

ству и примерима. Друга ауторка је национални тренер за инклузивно образовање и члан је Мреже подршке за инклузивно образовање Школске управе, уједно је и истакнути синдикални активиста и секретар ГО ССО Ниша. Учесници семинара (њих око 50) добили су сертификате о завршеном програму.

У априлу је одржан семинар за чланове Самосталног синдиката запослених у образовању у организацији ССС Ниша и овог одбора са актуелним темама: Измене системских закона и других аката у просвети; Примена ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика; Стратегија деловања СОС и активности на привлачењу нових чланова. Семинару је присуствовало 29 учесника. У раду семинара су учествовале и председнице СОС Валентина Илић и ССС Ниша Оливера Бобић са сарадницима.

Учесници семинара су похвалили организацију, али и избор тема, те истакли и битност едукације синдикалиста, као и правременост доставе информација, како би у сваком тренутку били спремни да одговоре захтевима чланства.

Данијел Ђорђевић, председник синдикалне организације "Студентски центар Ниш" и председник Одбора делатности ученичког и студентског стандарда СОС, добитник је поједи-

начног Првомајског признања - Повеље са златном плакетом за 2017. годину, које ССС Ниша додељује синдикалним организацијама и појединцима - синдикалним активистима, за изузетан допринос развоју синдикализма, за солидарност и поштовање достојанства личности на раду.

У амфитеатру Електронског факултета у Нишу, 1. јуна је одржана трибина поводом јавне расправе о Нацрту закона о основама система образовања и васпитања - ЗОСОВ, о дуалном образовању и инспекцијском надзору Испред ГО ССО Ниша овој расправи присуствовали и дали активан допринос председник Јовица Манојловић и чланови Одбора Слађана Бараћ и Данијел Ђорђевић.

Градски одбор ССО Ниша одазвао се 4. септембра позиву Централне и спровео у дело Одлуку РОС о ступању у штрајк упозорења, као изразу незадовољства зарадама запослених у образовању и због предлога Закона о запосленима у јавним службама и ЗОСОВ.

Допринос раду Радне подгрупе за праћење ангажовања запослених при Школској управи Ниш дају и представници нашег синдиката, који су у сталном контакту са члановима Градског одбора и чланством.

Екипа нашег одбора је била учесник Спортских сусрета СОС крајем септембра у Брзећу и остварио запажене резултате.

Одбор је у протеклом периоду одржао три седнице, на којима су незаобилазне теме биле измене системских закона у просвети и њихов утицај на положај, права и обавезе запослених у образовању, активности у вези организовања протеста и штрајка, као и разматрање најбољих решења да би се као таква уврстила у предлог новог ПКУ.

Све досадашње активности ГО не би било могуће остварити без изузетне сарадње и стручне помоћи ССС Ниша и СОС са председницама Оливером Бобић и Валентином Илић на челу.

Председник ГОССО Ниша
ЈОВИЦА МАНОЈЛОВИЋ

Окружни одбор за Расински округ

У периоду јануар - децембар прошле године је одржано пет састанка Окружног Одбора синдиката образовања за Расински округ са седиштем у Трстенику и још два заједничка са Општинским одбором СОС за Општину Трстеник. Састанци су одражавани у просторијама ССС.

Редовне тачке дневног реда биле су: Информације о активностима Републичког одбора СОС са питањима и предлозима; Материјални положај запослених у образовању са фокусом на најаве повећања плата; Проблеми у школама и Дому ученика; Помоћ чланству у остваривању права из радног односа.

У зависности од тренутних дешавања, на дневном реду били су и:

Давање предлога за израду Закона о основама система образовања и васпитања; Информација о раду на Закону о запосленима у јавним службама и Закона о систему плата у јавном сектору и припрема закона о националном оквиру; Изјашњавање чланства о ступању у штрајк по закону; Технолошки вишак и информације о раду у подгрупама за праћење радног ангажовања запослених на нивоу Расинског округа; Колективни уговор, предлози за измене и допуне; Кадровска ситуација у школама.

Проблема у раду Окружног одбора није било, осим у делу присуства састанцима председника синдикалних организација ван територије трстеничке Општине, тачније из Крушевца, Бруса, Варварина и Ћићевица, који због разних проблема нису присуствовали састанцима у комплетном саставу.

На састанцима је дискутовано и о ангажовању на очувању чланства и учлањавању нових чланова, сарадњи са властима у општинама у делу материјалних средстава за школе, јубиларним наградама и превозу радника.

ЛУЛА ЂОКИЋ

Нови приручници

Издавачка делатност Синдиката образовања Србије богата је за нове наслове - из штампе су изашле три брошуре - Приручник за синдикалне активисте, Радно - правни положај запослених у новим законима о образовању и Родна равноправност и синдикални рад - жене југа у акцији.

Најновији "Приручник за синдикалне активисте", који СОС издаје сваких неколико година, има све неопходне садржаје и најновија документа потребна за успешан рад председника синдикалних организација. То је нека врста *vademecum*, који синдикалним активистима олакшава све поступке регистрације и промена које носи свакодневни живот синдикалне организације, сва упутства и неопходне документе који им омогућавају да помогну члановима у остваривању синдикалних права и комуникацију са одговарајућим органима, који прате и помажу њихов рад.

"Радно - правни положај запослених у новим законима о образовању" је корисна брошура у којој су представљени сви најновији закони о образовању који су јесенас ступили на снагу, као и чланови тих закона који се односе на радно - правни

положај запослених у образовној установи. Свакодневна правна питања и недоумице се лакше могу разрешити уз непосредно познавање нових законских одредаби, па ће све синдикалне организације добити свој примерак ове брошуре.

Брошура "Родна равноправност и синдикални рад - Жене југа у акцији" настала је као резултат веома успешног семинара за Секцију жена РЦ Јабланичког округа, са прилозима са семинара и личним ставовима једног броја учесника семинара. Ту су законски оквири, потребе и мо-

гућности боље законске заштите жена, подаци о учешћу жена у синдикалним руководствима, прилог о потреби сталног усавршавања и унапређивање комуникацијских вештина и тимског рада. Верујемо да ће поруке из брошуре подстаћи рад и других организација жена у оквиру нашег синдиката.

Сва издања су резултат реализације пројекта сарадње са шведским синдикатом образовања и програма семинара реализованих током протекле године.

Б. В.

Семинар у Врњачкој бањи

У Врњачкој Бањи је, од 24. до 25. фебруара, одржан семинар у организацији Градског одбора образовања и ССС Ниша. У раду семинара учествовало је двадесетак председника синдикалних организација чланица ГОСО Ниша, председница СОС Валентина Илић, правна саветница Николина Маљковић, као и чланови Републичког одбора Лула Ђокић, Славица Радовић и Слободанка Савић.

Програмом семинара обухваћене су теме које се односе на измене закона и других аката у просвети, као и ПКУ за запослене у основним, средњим школама и домовима ученика.

Семинар су отворили председник ГОСО Ниша Јовица Манјоловић и

председница ССС Ниша Оливера Божић. Председница СОС Валентина Илић је учеснике обавестила о свим актуелним питањима синдикалног деловања, као и о актуелним проблемима у образовању и даљим корацима СОС.

Правна саветница Николина Маљковић је представила најважније одредбе новог Закона о основама система образовања и васпитања, које се односе на радно правни положај запослених, као и новине које је Закон донео у односу на претходни.

Такође, на семинару је учесницима саопштено да ПКУ за основне и средње школе и домове ученика истиче 5. марта 2018. те да су у току преговори око рока на који ће бити продужен,

како запослени у основним, средњим школама и домовима ученика не би остали без права која су била гарантована важећим ПКУ.

Из дискусије присутних уочено је да се запослени у установама образовања на територији Ниша суочавају са сличним проблемима као и запослени у целој Србији. Посебно су истакли проблем IV степена стручне спреме и минималних зарада.

Учесницима семинара су представљене и подељене све три нове брошуре СОС.

На крају семинара сви су се сагласили да је потребно да удруженим снагама, радом и ангажованошћу допринесимо јачању организације, као и јачању угледа и материјалног положаја просветних радника.

Н. МАЉКОВИЋ

Нови закони ступили на снагу (III део)

У овом броју правимо осврт на Закон о изменама и допунама закона о средњем образовању и вапитању, као потпуно нови Закон о дуалном образовању. Објављени су у "Службеном гласнику РС" бр.101, од 10. новембра 2017. и ступили на снагу осам дана касније.

ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ

Овим законом уређују се садржај и начин остваривања дуалног образовања, провера испуњености услова послодавца за учење кроз рад, узајамна права и обавезе ученика, родитеља односно других законских заступника, школе и послодавца, као и материјално и финансијско обезбеђење ученика. Одредбе овог закона примењују се у делатности средњег образовања и васпитања за образовне профиле у трајању од три, односно четири године и специјалистичког образовања.

Циљеви, на којима се заснива дуално образовање, су следећи: обезбеђивање услова за стицање и развој компетенција у складу са потребама тржишта рада; допринос јачању конкурентности привреде Србије; обезбеђивање услова за запошљавање по завршеном образовању; обезбеђивање услова за даље образовање и целоживотно учење; развијање предузимљивости, иновативности, креативности, сваког појединца ради његовог професионалног и каријерног развоја; обезбеђивање услова за лични, економски и општи друштвени развој; развијање способности за тимски рад и осећај личне одговорности у раду; развијање свести о важности здравља и безбедности, укључујући безбедност и здравље на раду; развијање способности самовредновања и изражавања сопственог мишљења, као и самосталног доношења одлука; поштовање међусобних права и обавеза ученика и послодавца.

Министар надлежан за послове образовања и васпитања уз претходно прибављено мишљење Националног просветног савета и Савета за стручно образовања и образовање одраслих доноси план и програм наставе и учења.

ОБИМ УЧЕЊА

Закон је прописао и обим учења кроз рад - најмање 20%, а највише 80% часова од укупног броја часова стручних предмета, у складу са одговарајућим планом и програмом наставе и учења. Учење кроз рад реализује се у складу са школским календаром током школске године у периоду 8 - 20 часова, најдуже шест сати дневно, односно 30 сати недељно у складу са планом и програмом наставе и учења. Изузетно, део учења кроз рад може да се реализује и у школи у складу с планом и програмом наставе и учења, односно уколико га код послодавца није могуће остварити у целини. У школи се може реализовати највише 25% часова учења кроз рад предвиђених планом и програмом наставе и учења.

Упис ученика у средње стручне школе по подручјима рада за образовне профиле у дуалном образовању утврђује се у складу са потребама привреде и могућностима даљег школовања будућих ученика. Школска управа у сарадњи са надлежним органом аутономне покрајине сачињава општински, односно градски предлог плана уписа ученика у средње школе. У изради предлога плана уписа морају учествовати послодавци, организација надлежна за послове запошљавања према седишту локалне самоуправе, Привредна комора Србије (ПКС) и друге заинтересоване стране у складу са законом. У припреми плана морају се обезбедити услови за укључивање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом и ученика из осетљивих група. Приликом уписа у средњу школу, распоређивање ученика за учење кроз рад обављају у сарадњи ученик, родитељ, односно други законски заступник, послодавац и школа. Начин распоређивања ученика утврђује министар у сарадњи са ПКС.

У дуалном образовању ученик похађа наставу у школи и учи кроз рад код послодавца у складу са стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења. Школа је одговорна за остваривање плана и програма наставе и учења у целисти.

ЗАШТИТА ПРАВА

Заштита права ученика у дуалном образовању остварује се у складу са законом којим се уређују основне система образовања и васпитања, законом којим се уређује средње образовање и васпитање, законом којим се уређује област рада и заштите на раду, прописима којима се уређује забрана обављања опасног рада за децу и овим законом.

Послодавац мора да испуни одређене услове ради извођења учења по питању делатности која омогућава реализацију садржаја учења кроз рад као што су: обављање делатности која омогућава реализацију садржаја учења кроз рад прописане одговарајућим планом и програмом на-

ставе и учења; располагање простором, опремом и средствима за рад; располагање потребним бројем лиценцираних инструктора; обезбеђивање примене мера безбедности и здравља на раду; да над послодавцем није отворен стечајни поступак или поступак ликвидације, као и да одговорно лице код послодавца није правоснажно осуђивано за одређена кривична дела; да послодавац није правоснажно осуђиван за казнена дела прописана законом којим се уређује спречавање злостављања на раду.

Проверу испуњености наведених услова која мора да испуни послодавац обавља ПКС, која образује комисију за утврђивање испуњености услова за образовни профил или групу образовних профила. Комисија мора имати непаран број чланова у свом саставу, а поред стручњака за одговарајућу област рада, обавезно мора да има наставника из области средњег стручног образовања и васпитања, као и инспектора рада и представника Министарства.

Захтев за проверу испуњености услова за образовни профил или групу образовних профила послодавац подноси ПКС најкасније до 30. септембра календарске године која претходи школској години у којој отпочиње обављање учења кроз рад.

На предлог комисије, ПКС послодавцу који испуњава прописане услове издаје Потврду о испуњености услова за извођење учења кроз рад у року од 15 дана од дана пријема предлога комисије. ПКС, на предлог комисије, доноси решење о престанку испуњености услова за извођење учења кроз рад и ово решење је коначно у управном поступку, уколико послодавац престане да испуњава прописане услове.

О УГОВОРУ

Уговор о дуалном образовању се закључује између школе и послодавца у писаној форми, најмање на три, односно четири године у складу са планом и програмом наставе и учења.

Послодавац може да раскине уговор о дуалном образовању у следећим случајевима: ако је школи забрањен рад или ако је укинута у складу са законом; ако школа престане да испуњава прописане услове за образовни профил у којем послодавац реализује учење кроз рад и ако школа не испуњава обавезе предвиђене уговором о дуалном образовању; наступе непредвиђене технолошке, економске или организационе промене код послодавца, које спречавају, отежавају или битно мањају обављање делатности.

Школа, такође, може да раскине Уговор о дуалном образовању у следећим случајевима: ако је донето решење о престанку испуњености услова за извођење учења кроз рад; послодавац не испуњава обавезе предвиђене уговором о дуалном образовању; послодавац изврши повреду забране из члана 10. Закона; послодавац изврши повреду права ученика прописаних законом. Школа је у обавези да без одлагања обавести Министарство о раскиду и разлозима за раскид уговора о дуалном образовању.

Уговор о учењу кроз рад закључују послодавац и родитељ односно други законски заступник ученика или пунолетан ученик у писаној форми. Наведени уговор у одређеним случајевима могу раскинути послодавац или ученик, односно родитељи.

ИНСТРУКТОРИ И ОЦЕЊИВАЊЕ

Закон је прописао и услове за инструктора, односно инструктор је лице које је у радном односу код послодавца или самостално обавља делатност; има радно искуство од најмање три године у одговарајућем занимању или групи занимања за која се ученик образује у дуалном образовању; има најмање исти ниво образовања за одговарајући образовни профил за који се ученик школује; познаје језик националне мањине на којем се остварује план и програм наставе и учења; обучен је за инструктора и има потврду о положеном испиту за инструктора.

Обука за инструктора траје 40 сати и садржи основе педагошко-дидактичких знања и вештина. ПКС спроводи обуку и реализује испит, издаје лиценцу инструктору и води регистар о издатим лиценцама инструктора.

Оцењивање ученика је уређено на следећи начин: инструктор континуирано прати напредовања у сарадњи са координатором учења кроз рад у циљу стицања компетенција прописаних стандардом квалификације. Ученик бива оцењиван у складу с планом и програмом наставе и учења, затим законом и правилником којим се ближе уређује оцењивање ученика у средњем образовању и васпитању.

Садржина и начин спровођења завршног, односно матурског испита, прописани су планом и програмом на-

ставе и учења. Завршним, односно матурским испитом проверавају се и стечене компетенције у складу са стандардом квалификације.

Законом је прописано и материјално обезбеђење ученика као и финансијско обезбеђење ученика које обезбеђује Послодавац из сопствених средстава. Ученик који обавља учење кроз рад има право на накнаду за учење кроз рад. Накнада за учење кроз рад исплаћује се једном месечно најкасније до краја текућег месеца за претходни месец по сваком сату проведеном на учењу кроз рад у нето висини од најмање 70% минималне цене рада у складу са законом.

Надзор над применом закона у делу који се односи на образовање ученика у школи, односно код послодавца обавља Министарство преко надлежне просветне инспекције, односно министарство надлежно за послове рада - Инспекција рада у делу који се односи на услове рада и безбедност на раду. Надзор над обављањем послова поверених овим законом ПКС обавља Министарство.

Законом су прописане и казнене одредбе за прекршаје школе као и послодавца.

Овај закон је објављен у "Службеном гласнику РС" бр. 101/2017 10. новембра 2017. године и ступио на снагу 18. новембра, а исти ће се примењивати почевши од школске 2019/2020. године.

НИКОЛИНА МАЉКОВИЋ

Интеграција миграната заједничким напорима

У Бриселу је 20. фебруара одржан семинар "Избеглице у Европи: образовање као корак ка инклузији" у организацији Европског економског и социјалног комитета и Интернационале образовања. У раду је учествовала и представница СОС Марина Миленковић.

Учесницима се обратила Дениза Сачева, заменица министра образовања Бугарске која у овом периоду председава ЕУ, заменица генералног секретара ИО Халдис Холст, као и Сузан Флокен, директорка ЕТУСЕ, те и представници Европског парламента и професора универзитета који се баве изучавањем избеглица.

На семинару је истакнута потреба заједничких напора на националним и интернационалном ниову како би се деца избеглице интегрисале у образовни систем. Неопходне су акције којима би се смањили ризици да се изгубе генерације деце. Европа има кључну улогу у промоцији инклузије и изгледа за будућност новопридошлица. Стварање могућности и наде за избеглице - задатак је свих чинилаца. То је превасходно задатак јавног образовања - рад на инклузији избеглица у друштвима која примају избеглице, како би се избегао ризик губитка генерација деце која нису интегрисана у националне образовне системе.

Наставни програми морају бити примерени потребама деце избеглица и наставници треба да буду обучени за рад са њима, наравно уз одговарајућа финансијска средства.

"Европски синдикат образовања о овим питањима преговара са социјалним партнерима - владама и послодавцима. образовање има улогу да негује демократске грађанске вредности наспут растућем десном екстремизму", истакла је Сузан Флокен.

Бугарска заменица министра образовања је подвукла да се у Бу-

гарској припрема интегрисани приступ образовању деце избеглица, мада многи остају ван образовног система или долазе у школу само кратко време. Потребна је психолошка помоћ новопридошлој деци и њиховим породицама, као и стручно усавршавање наставника, истакла је Дениза Сачева. Наставници и представници синдиката образовања су истакли да је потребно слушати глас наставника са терена да би се утицало на позитивне промене код ученика.

Б. В.

EPALE конференција у Београду

У Београду је 27. фебруара у организацији "Erasmus +" и Фондације "Tempus" одржана Регионална EPALЕ конференција "Функционално образовање одраслих и развојне путање".

Поред представника академске заједнице и стручњака из Србије, у раду конференције су учествовали и представници међнародних тимова за координацију рада на образовању одраслих и EPALЕ тимова из Црне Горе, Хрватске и Босне и Херцеговине.

У уводном излагању проф. Снежана Медић са Филозофског факултета у Београду је изнела искуства Србије у области функционалног образовања одраслих. Иако Србија није учествовала у међнародном истраживању образовања одраслих PIAAC, упоредиви резултати показују да је у Србији 2,2 милиона ставновника са основним или нижим образовањем, што уз раније лоше резултате PISA тестирања указују да је трећина ставновништва Србије функционално неписмена, а у Европи тај број досеже 70 милиона. Сви међнародни документи, који утичу на усмеравање активности на образовању одраслих, указују на потребу стицања базичне, односно функционалне писмености, кључних компетенција и вештина, а ново усмерење везано је за образовање на радном месту и за радно ме-

сто. У току је ревизија препорука из 2006. године, које су неопходне због бројних технолошких промена. У многим активностима ми смо тек на почетку, као што је то случај са признавањем претходног учења (у наредном броју "Синдикалног Пера" пишемо опширно о томе) и достизања квалитета вештина.

Реализација пројекта "Друга шанса", којим је обухваћен велики број одраслих у основном образовању, подразумевала је и додатну обуку кроз коју су прошла 1.373 наставника, док је трећина нових наставника без ика-

кве обуке. Међу њима су и наставници у осам нових школа за основно образовање одраслих, који тај посао раде на основу распоређивања по основу технолошких вишкова или због допуњавања нормe. И то је један од показатеља да се основном образовању одраслих и образовању одраслих уопште не придаје потребна пажња у оквиру Министарства просвете, а притом смо прихватили обавезу учешћа у међнародним тимовима за унапређење образовања одраслих, посебно стручног образовања за тржиште рада. **Б. В.**

3. Светска конференција жена ИО

Трећа Светска Конференција жена Интернационале образовања одржана је, од 5. до 7. фебруара, у некадашњој мароканској престоници и царском граду Маракешу. Више од 300 учесница је током три дана расправљало о различитим аспектима положаја жена у друштву, образовању и синдикату, а посебно о подстицајима јачању лидерства жена и њиховом преузимању одговорних позиција.

Учесницима се прво обратила председница ИО Сузан Хопгуд, а уводно излагање имала је Улрике Луначек, доскорашња потпредседница Европског парламента, која је, између осталог, говорила и о личном искуству доласка до позиције моћне жене и храбрости у суочавању са дискриминацијом.

Током разноврсних паралелних сесија учеснице су имале могућност да износе мишљења о томе да ли се лидери рађају или стварају, каква врста лидерства је данас најпожељнија, те и како развијати сарадничко лидерство.

Посебну пажњу привукла је дискусија о квотама - да ли су оне једини или довољно добар начин да се жене привуку и задрже на лидерским позицијама? Занимљива је била и дискусија о улози мушкараца у подршци женском лидерству, у којој су малобројни мушкарци истакли да су свесни да у синдикатима образовања већину чланова чине жене и да због тога посебно морају имати у виду њихове потребе, а било је предлога и

о потреби додатног тренинга за мушкарце, а не само тренинга за оснаживање жена.

Током скупа део активности био је посвећен умрежавању жена и њиховом међусобном упознавању, што је један од драгоцених резултата конференције, на којој су се на једном месту нашле жене са свих континената, различитих образовања, искустава, а све са жељом да се заједничким радом дође до толико потребних промена.

Посебан део био је посвећен борби против насиља и сексуалног узнемиравања, са личним примерима жена које су искусиле насиље, што је било веома потресно. Фокус је био на

кампањи #MeToo, која се већ неко време води на друштвеним мрежама. О потреби борбе против насиља над женама је у име свог синдиката, али и свих жена Балкана говорила Александра Корнеа, међнародни секретар румунског синдиката FSLI.

Део интерактивног учења био је тренинг јавног наступа, подстицање менторства, унапређење комуникације и коришћење друштвених медија, вођење примерима и размена синдикалне праксе. Разговарало се и о положају жена у образовању и лидерству у условима све веће комерцијализације образовања, а посебно о борби против родно заснованог насиља у школама.

Пред крај Конференције је квиз о томе шта знамо о женама лидерима показао да још има заиста много да се ради на унапређењу положаја жена и њиховом лидерству - поготово у Европи, у којој се међу пет жена премијера налази и Србија, у којој има мањи број синдиката образовања којима су на челу жене, али у поређењу са другим регионима - много је посла на јачању позиције и лидерства жена у Европи.

СОС је учествовао и на овој, као и на претходне две светске конференције - овог пута по посебном позиву и уз финансијску подршку Европског комитета синдиката образовања ETUCE. У раду конференције су учествовале председница СОС Валентина Илић и стручни сарадник за међнародну сарадњу Борка Вишњић.

Б. В.

Годишњи састанак Европског комитета за једнакост

Годишњи састанак Комитета за једнакост ETUCE одржан је 19. и 20. фебруара у Бриселу. Учествовали су представници синдикалних организација из 27 земаља. Теме скупа биле су образовање и родна равноправност.

Учесници су говорили и о подстицању и оснаживању економске позиције жена, као и позицији жена у образовању и синдикату, затим о борби против свих видова дискриминације (претежно према LGBTI популацији). Председница Комитета Rosella Benedetti је изнела податак да су жене у синдикату образовања ЕИ заступљене са 43,6%, а мали број њих је тренутно на лидерским позицијама (37%). Она је представила пројекат ETUCE, који се односи на социјални дијалог и родну равноправност и има за циљ оснаживање позиције жена у синдикату. Поред представника Комитета из различитих европских земаља, у раду су учествовале некадашња председница канадских просветара Dianne Woloshchuk и Denitsa Sacheva, заменица министра просвете и науке Бугарске. Излагање Sacheve односило се на ефективно укључивање деце емиграната и избеглица у образовање и допринос њеног министарства у решавању овог проблема. Она је истакла да је 20.000 деце враћено у школске клупе и да је влада издвојила значајна средства за повећање дигиталне писмености.

Тања Модријан (Синдикат просвете Словеније) је говорила о образовању деце емиграната и избеглица у њеној земљи и рекла да се у Љубљани школују деца из 32 земље и да највећи број њих похађа основну школу.

На овом скупу је секретар ЕИ Holdis Holst поднела извештај са 3. Светске конференције жена у Маракешу. Представница из Јерменије је говорила о незавидном положају запослених у просвети, чија је просечна плата 209 евра, као и положају жена у синдикату образовања. Рекла је да у њеној земљи постоји 49 синдиката, а да су жене председнице у 31.

Важна тема било је и насиље у школама, нарочито оно усмерено према деци са посебним потребама. У Немачкој је, међутим, у последњих неколико година забележен пораст насиља усмереног ка наставницима и професорима. Према подацима из анкете чак 20% просветних радника је било изложено ученичком насиљу или њихових родитеља.

Чланови Комитета су након панел дискусије у радним групама припремили радну верзију резолуције у којој су дефинисане активности и акциони план. Инклузија емиграната, избеглица и ромске деце у образовни процес захтева већа финансијска улагања, те је социјални дијалог и преговори са представницима власти један од првих задатака синдикалних организација. За успешно укључивање у образовни процес деце са посебним потребама, неопходне су додатне едукације наставника и помоћ других експерата.

МАРИНА МИЛЕНКОВИЋ

Велики штрајк и демонстрације у Љубљани

Словеначки Синдикат образовања, науке и културе Словеније (SVIZ) организовао је штрајк и велики протест 14. фебруара 2018. у Љубљани у којем је учествовало више од 40.000 запослених. Само на протесту на Конгресном тргу у Љубљани њих више од 20.000 учесника је поручило Влади да траже боље вредновање рада наставника.

У образложењу штрајкачких захтева истакнути су изузетно добри резултати образованог система, потврђени и кроз међународна тестирања. У исто време, током десетгодишње примене платних разреда, дошло је до нарушавања система и значајног заостајања плата наставника у поређењу са истим нивоом стручности и одговорности запослених у другим деловима јавних служби, који су, притом добили повишице (полиција и здравство). Поред повишице, просветари траже повећање надокнаде за разредно старешинство и регреса, веће инвестиције у образовање.

Бројни синдикати образовања широм Европе послали су подршку штрајку у Словенији, а међу њима и наш синдикат. У писму подршке пред-

седнице СОС између осталог пише: "Борба за боље вредновање наставничке професије је и борба за боље вредновање јавног образовања и у свим вашим захтевима имате пуну подршку чланова Синдиката образовања Србије. У многим променама које се дешавају и у Србији, ослањали смо се на примере из ваше праксе, посебно на положај запослених у образовању у систему платних разреда, који се показао као недовољно ефикасан да одрази потребе за унапређењем положаја просветних

радника. Ниже просечне плате наставника у поређењу са упоредивим професијама указују на општи тренд ниског вредновања просветне професије у условима све већих очекивања државе, родитеља и ученика. Сличан тренд у већини земаља указује на потребу заједничке синдикалне активности и борбе у којој ће се показати снага синдикалне солидарности."

Уколико се не уваже захтеви SVIZ и не започну преговори са владом, нови штрајк и протест заказани су за месец дана.

Б. В.

Међународна сарадња

Синдикално перо

БОРКА ВИШНИЋ и МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ • Телефон: (011)32-33-229 • Тираж: 4000 • www.sind-obr.org.rs • Е-mail: obrazovanje@sindikats.rs • Графичка припрема: ДИМИТРИЈЕ ПАВЛОВИЋ • Штампана: СИГНЕТА - Београд

Издавач: СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ, Дечанска 14, 11000 Београд • Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ • Уредник: САША ЛУКОВИЋ • Редакцијски колегијум:

CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд 331.105.44(497.11)

СИНДИКАЛНО перо : лист Синдиката образовања Србије / главни уредник Валентина Илић. - Год. 1, бр. 1 (2001)- . - Београд : Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм Месечно. ISSN 1451-7574 = Синдикално перо COBISS.SR-ID 120073740

Висока туристичка школа струковних студија у Београду

Школа је основана 1967. године као државна институција и има најдужу традицију у образовању кадрова за потребе туристичке привреде - тачно пола века. Ова установа образује кадрове за обављање стручних послова и управљачких функција у предузећима туристичке привреде.

Поред предавања, вежби и консултација, велика пажња се посвећује стручној пракси и екскурзијама, као саставном делу укупног образовног процеса. Стручна пракса, коју студенти имају могућност да обављају у најеминентнијим предузећима туристичке привреде у земљи и иностранству, као и стручне екскурзије које сами организују и реализују широм Србије и Европе, дају непоновљиво искуство које ће моћи да примене у професионалној каријери.

Школа учествује у многим домаћим и међународним пројектима, међу којима је најистакнутији FUSE TEMPUS пројекат: "Јачање универзитетских служби и процедура за потпуније учешће српских високошколских институција у европском простору високог образовања", којим руководи Универзитет у Нишу, а запослени су организовали и Прву Београдску међународну туристичку конференцију

- BITCO 2012: "Савремени туризам жеље и могућности", која је привукла велики број стручњака из читавог света.

"Туристичко пословање" је назив научно-стручног часописа, који издаје ова установа, чији садржај чине чланци из теорије и праксе туризма.

Уговор о раду на неодређено време у овој школи има 47 запослених, од тога је њих 31 ангажовано у настави и 16 као ненаставно особље, док је пет професора ангажовано 30 одсто радног времена.

Синдикална организација Високе туристичке школе струковних

студија у Београду је основана у новембру 2017. године, као први облик синдикалног организовања запослених и чланица је Синдиката образовања Србије, који је препознат као стабилан и озбиљан партнер за успешну сарадњу и остварење циљева.

Основни циљ рада Синдикалне организације је да повећа свест запослених о користима које овај облик организовања може донети и да се залаже за остварење што бољег финансијског и правног положаја запослених.

Р. С. П.

Представљамо нашу чланицу